

Waarnemingen in en om Amsterdam, excl. Amsterdamse Bos
 periode eind 1967 - begin 1968.
 Nummering Vogelgids 6e druk.

4. Roodkeelduiker
 11/2 1 ex, Sloterplas (Buurma)
 18/2 idem (de Roever, Oreel)
6. Roodhalsfuut
 19/11 1 ex tussen 15 futen op Nieuwe Haven, Sloterdijk (Hartog)
 11/2 1 ex Sloterplas (Buurma)
36. Krakeend
 29 en 31/12, ♂ + ♀ Fordhaven, Sloterdijk (Veling, Oreel, de
 Roever)
41. Toppereend
 25/12 1 ♂ Kinselmeer (Veling)
43. Tafeleend, februari, 1 ♂ op Amstel tussen Ceintuurbaan en
 Berlagebrug (Oreel)
49. Zwarte zeeëend
 25/12 5 op IJsselmeer tegenover Kinselmeer (Veling)
 11/2 ♂ en ♀ Sloterplas (Buurma)
 18/2 ♂ Sloterplas (de Roever, Oreel)
50. Eidereend
 10/12 + 130 exx overvliegend, Sloterdijk (Hartog, v. Bladeren)
52. Middelste zaagbek
 2/12 ♂ op Nieuwe Haven, Sloterdijk (Hartog)
56. Casarca
 29/12 1 ex geschoten, Diemerzeedijk (J. Rozendaal, med. Swart)
58. Kolgans
 13/1 23 exx over Sloterdijk (Hirschler, Veling, Swart)
 20/1 100 à 150 exx, 45 exx, 70 exx en 20 exx over Flevopark
 in diverse richtingen (Hirschler, Swart)
 20/1 44 en 54 exx in NNO richting, Sloterdijk (Oreel, de
 Roever)
64. Brandgans
 20/1 + 500 exx over Sloterdijk (Buurma, Hartog)
68. Wilde zwaan
 20/1 3 exx overvliegend Sloterdijk (de Roever, Oreel)
69. Kleine zwaan
 10/12 3 exx overvliegend Sloterdijk (Hartog, van Bladeren)
104. Waterral
 verscheidene exx overwinterend op Sloterdijk
109. Waterhoen
 Vanaf 30/11 tot 14/3, een ex op de remming van de Benzine-
 haven, midden op het IJ. Kwam er bijna nooit af en vond daar
 zijn voedsel (Swart)
127. Bokje
 tot half januari, + 10 exx Sloterdijk.
 20/1 1 ex Botshol (Buurma, Hartog)

(Groot Amsterdam, 2e blz.)

135. Witgatje 27/1 2 exx Haarlemmermeer (Blekendaal, Meyer, Swart)
168. Kleine mantelmeeuw
6/11 en 7/11, bastaard van intermedius x argentatus in
Benzinehaven, Westerdoksdijk. Mantelkleur als van graellsii,
rose poten, grootte van zilvermeeuw, vrij zwak gevlekte winter-
kop. Voor Nederland is slechts één vondst bekend (15/6/1962
Makkumerwaard) (Swart)
177. Vorkstaartmeeuw
24/2 1 ad. ex IJmuiden, Zuidpier (Bonten, Breidenbach,
Garrelfs, de Kruyf, Swart); klein, witte gevorkte
staart; zwarte driehoekige vleugelpunten; grijze rug
en voorvleugel; witte driehoek op achtervleugel.
199. Turkse tortel
Jan.-febr. 2 exx Artis (Oreel, Veling, de Roever).
229. Boomleeuwerik
7/1 1 ex Flevopark (Swart)
231. Strandleeuwerik
+ 20 exx deze winter op Sloterdijk.
253. Baardmannetje
4/11 4 exx boven Flevopark (Swart)
Deze winter op Sloterdijk 12 + 21 exx geringd.
290. Zwartkop
4/11 1 ♂ Flevopark (Swart)
315. Oeverpieper
24/12 1 ex Sloterdijk (de Roever)
316. Witte kwikstaart
16/12 2 exx Sloterdijk (Hirschler, Veling, Swart)
29/12 2 exx Sloterdijk (Oreel, Veling, de Roever)
317. Grote gele kwikstaart
21/10 1 ex Huizen (Bonten, Breidenbach, Garrelfs, de Kruyf,
Meyer, Swart)
320. Klapekster
2/12 1 ex Flevopark (Garrelfs, de Kruyf, Swart)
26/12 1 ex Sloterdijk (Frieswijk)
331. Frater
Deze winter + 75 exx op Sloterdijk
338. Kruisbek
21/10 15 exx Bikbergen, bij Bussum (Bonten, Breidenbach,
Garrelfs, de Kruyf, Meyer, Swart)
344. Grauwe gors
24/12 1 ex Sloterdijk (de Roever, Oreel)
Verder verschillende malen waargenomen tot 25/1.
358. Sneeuwgorst
Deze winter + 110 exx op Sloterdijk

(Groot Amsterdam, 3e blz.)

Buidelmees

28/12/1967 1 ex Sloterdijk (H. Niesen, T. van Spanje)
zeker tot
1/1/1968 (Oreel, Swart, de Roever)

Klein; bruin, grijze kop met zwarte oogstreek en voorhoofd; lichte vleugelstreep (als bij matkop); bruine staart met lichtere streep in midden; van onder isabelkleurig, bij keel wit (als bij grasmus); poten donkergrijs, snavel grijs; geluid: langgerekt, dun rietgorsachtig "tsiie".

Eerste waarneming van Nederland:

7-11-1965 de Peel;

daarna alleen in najaar 1967: 3 exx de Peel, 1 juv. A.W.-duinen, en 1 ex Zwarte Meer.

In december 1962 is in de Biesbosch een nest gevonden.

Samengesteld door:

J.W. de Roever,
Keizersgracht 724, Amsterdam.
Tf. 222638.
Weekenden: Milletstraat 26,
Tf. 726265.

dR/vDr

maart 1968

AMSTERDAMSE BOS, 1967-III, oktober t/m december 1967

De waarnemingen, hoewel kritisch beoordeeld door HH. Brander, de Groot en Straatman, blijven voor de verantwoordelijkheid van de waarnemers.

Nummering: Vogelgids 3e druk.

Het teken σ kan ook " σ -kleed" betekenen.

4. Roodkeelduiker
7/11 1 ex zwemmend op NM; vloog weg (Veling)
5. Fuut
Waarnemingen op het NM in klein aantal, meestal 1 à 2 exx.
29/10 4 exx; 24/12 5 exx.

Amstelveense Poel: in oktober nog enkele waarnemingen van 2 exx;
27/11 1 ex alhier.
8. Geoorde fuut
24/12 1 ex op NM (Woons)
9. Dodaars
Op NM en daarop uitlopende slootjes en waterpartijen: 1 à 4 exx.
22/11 8 exx (H. van Bladeren)
17/12 minstens 15 exx (W. Verhoeve)
23/12 7 exx (Mej. van Drooge, L.H. Blom, W. van der Schot)

22/10 2 exx op Grote Vijver (H. van Bladeren)
9/11 1 ex op Kleine Vijver (G.J. van Bladeren)

21/11 1 ex op Amstelveense Poel (H. en GJ. van Bladeren)

Een dodaars, die op 10/11 werd gevonden op de Middenweg (Watergraafsmear) en gebracht werd bij mevr. Brinkers, werd op 11/12 door mevr. Brinkers losgelaten op het NM.
27. Roerdomp
Waarnemingen Oeverland NM, vnl. Oostelijk gedeelte:
15/10 Brander/VWG
22/10 H. en GJ. van Bladeren; D. Kars.
1/12 Rietmaaiers (meded. Brander)
16/12 excursiepad NM, overvliegend naar ONM-O (v. Zutphen, W.v.d.Schot)
20/12 tweemaal 1 ex (GJ. van Bladeren)
30/12 ONM West, bij poeltje (de Groot, Porsius)

Kleine Vijver en omgeving:
19/10 Kleine Vijver (H. van Bladeren)
21/10 Gagelveld (Godhelp, Porsius)
29/10 Kleine Vijver (GJ. van Bladeren)
30/11 in kanobaan tussen Oost. en West. viaduct (Straatman e.a.)
14/12 bij houten brug Kleine Vijver (3 jongens, meded. de Groot)
- Schinkelpolder:
27/10 tweemaal gezien door bosarbeiders van Keulen en Kroegman (meded. de Groot)
30. Lepelaar
15/10 1 ex over erf Meerzicht richting ZW (diverse waarnemers, bij start IVN-excursie)

(Asd Bos - 1967/III, 2e blz.)

34. Wintertaling

Regelmatig waargenomen in klein aantal (1-7 exx) vnl. ONM-Oost.
Enkele waarnemingen op Kleine Vijver.
Grotere aantallen ONM op 19/10 (+ 30 exx), 25/10 (+ 10 exx),
31/10 (+ 35 exx) (H. van Bladeren).
20/12 - 20 exx (GJ. van Bladeren)
Voorts op 7/10 + 10 exx Noordzijde Koekamp (Dooremans)

36. Krakeend

14/10 2 exx Kleine Vijver (Dooremans; A. de Jong, GJ. van Bladeren)

37. Smient

Waarnemingen op NM en diverse waterpartijen in het Bos, in klein
aantal (max. 25 exx).
Grotere aantallen vermoedelijk weer overkant NM in de NW-hoek,
buiten normaal kijkerbereik.

38. Pijlstaart

21/10 2 exx over Balkan, richting Amst. Poel (H. van Bladeren)
4/11 2 exx Kleine Vijver (Dooremans, GJ. van Bladeren)
5/11 1 ex over kampeerterrein (Straatman)
27/12 1 ♂ Kleine Vijver; later -zelfde ex- Grote Vijver (GJ.v.
Bladeren)

39. Slobeend

Noordkant slechts in oktober en november:
19/10 + 40 exx, opvliegend uit ONM (H. van Bladeren)
4/11 2 exx over NM (de Kruyf/Breidenbach)
Vijvers: een aantal waarnemingen van 1-7 exx.
Noordzijde koekamp/talingenplas:
7/10 + 25 exx (Dooremans)
28/10 60 à 70 exx (Dooremans)
31/10 6 exx (GJ. van Bladeren)
1/11 1 ex (H. van Bladeren)
2/11 20 exx (GJ. van Bladeren)

in december slechts:

3/12 (Hartog/mevr. Alberts) Grote Vijver.
9/12 1 ♂ over start (Hartog; H. en GJ. van Bladeren)
17/12 1 ♂ eclips-kleed NM (Brander)

42. Kuifeend

Slechts bij uitzondering wat groter aantallen, n.l.

4/10 + 80 exx NM (Dooremans)
28/10 + 50 exx NM (Dooremans)
12/11 60 exx NM (Mej. van Drooge, mevr. Caland)
2/12 honderden NM (Dooremans)
3/12 49 exx NM en 22 Grote Vijver (Hartog, mevr. Alberts)
23/12 diverse groepen NM (VWG)

43. Tafeleend

October- en november-waarneming^{en} meestal kleiner dan 10 exx,
soms oplopend tot + 25 exx. Grotere aantallen:

14/10 + 80 exx NM (Dooremans)
15/10 60 exx NM (GJ. van Bladeren)
28/10 + 50 exx NM (Dooremans)
29/10 45 exx NM (GJ. van Bladeren)

(Asd Bos - 1967/III, 3e blz.)

49. Zwarte zee-eend
 23/12 1 ♂ verbreding Ringvaart bij NM (Mej. van Drooge, L.H. Blom,
 W. van der Schot) (later dito J. Reynders)
 30/12 2 ♀ NW-hoek Meerpad (Brander, de Groot, VWG)
52. Middelste zaagbek
 24/12 1 ♀ NM (Hartog)
53. Grote zaagbek Na 6/4 pas weer:
 22/11 1 ♂ en 1 ♀ op NM (mevr. Brinkers)
 3 ♂ en 1 ♀ over NM (H. van Bladeren)
 Decemberwaarnemingen geregeld, in klein aantal.
 Grootste aantallen:
 17/12 25 exx NM (W. Verhoeve)
 24/12 13 ♂ en 21 ♀ op NM (Hartog, H. en GJ. van Bladeren).
54. Nonnetje
 9/12 1 ♂ Grote Vijver (H. van Bladeren)
 1 ♀ NM (Hartog)
- + 58. Ganzen
 14/10 45 grauwe ganzen richting Z over kampeerterein (Straatman)
 2 maal een groep van + 50 exx over Bosbaan naar Z (GJ.v.Bl.)
 8/12 een groep van 75 exx over Schiphol Oost richting W/ZW; boven
 Schiphol Centrum gingen ze aarzelen, uit formatie; kwamen
 van richting Bos (Mej. van Drooge)
 11/12 22 kolganzen richting ZW (mevr. Brinkers)
 30/12 + 60 exx richting Z over exc. pad NM (Hartog)
69. Kleine zwaan
 26/11 6 exx over Balkan richting ZO (Hartog, Oreel, mevr. Alberts)
74. Buizerd 1 ex waargenomen op
 8/10, 14/10, 27/10, 2/11 (2 x 1 ex), 4/11 (2 x 1 ex), 5/11,
 17/11, 3/12 (2 x 1 ex), 10/12, 28/12.
 Daar afwisselend van "lichte" en "donkere" vorm wordt gesproken, mag
 wel worden aangenomen, dat er waarnemingen waren van meer dan 1 ex.
 De meeste waarnemingen waren in de Schinkelpolder en omgeving herten-
 kamp.
77. Sperwer
Schinkelpolder: 7, 20, 28 oktober; 5, 19 november, 16, 17 december.
ONM: 16, 17 november, 9, 16, 17, 20, 30 december, steeds 1 ex,
 behalve 20/12 3 exx bijeen ONM (GJ. van Bladeren).
 Voorts enkele waarnemingen Bleekerskade, Kleine Vijver, Omoricapad,
 voorheuvel (m.a.w. Kleine Vijver en omgeving), alsmede Vogeleiland.
94. Torenavalk
 De meeste waarnemingen betreffen 1 of 2 exx. 3 exx tezamen op:
 8/10 hertenkamp (Versluys, GJ. van Bladeren)
 22/10 weiland van Meerzicht (GJ. van Bladeren, mej. van Drooge)
 22/11 Noordkant (H. van Bladeren)
 27/12 hertenkamp (GJ. van Bladeren)

(Asd Bos - 1967/III, 4e blz.)

98. Patrijs

- 8/10 4 exx hertenkamp (D. Kars, GJ. van Bladeren)
 25/10 4 exx voorheuveld (H. en GJ. van Bladeren)
 16/11 4 exx heuveld (T. van Lent, GJ. van Bladeren)
 17/12 7 exx bij Radar (W. Verhoeve)

102. Waterral

In oktober bleven de waargenomen aantallen nog beperkt; er werd niet meer dan 1 ex gezien, een enkele maal 2 of 3 gehoord. Meestal in ONM en bij Kleine Vijver; 1 x Oeverland A'v. Poel.

M.i.v. begin november nam het aantal in het ONM enorm toe, o.a.:

- 5/11 2 exx gezien en diverse andere horen roepen (de Roever, Oreel)
 7/11 12 exx gezien in ONM Oost, waarvan 6 in één kijkerbeeld; tegelijkertijd meer horen roepen (de Roever, Oreel, Veling, H. van Bladeren).
 8/11 8 exx gezien (Oldenziel)
 18/11 op meerdere plaatsen langs de slootrand rond ONM fourageren rallen; ze glibberen vlakvoor het vrij talrijk publiek (o.a. fotografen) over het ijs heen en weer, en zijn helemaal niet schuw.
 25/11 nog steeds veel exx (minstens 8) aanwezig; 1 liep over het voetpad/excursiepad (Swart/VWG)

In november/december ook herhaaldelijk vliegend en tegelijkertijd roepend waargenomen, alsmede zwemmend.

Ook in december waren nog dagelijks rallen te zien, o.a.

- 6 exx op 2/12 en 24/12 (H. en GJ. van Bladeren)
 17/12 minstens 7 exx, 25/12 minstens 15 exx aanwezig, slechts ten dele zichtbaar (W. Verhoeve)

Behalve in en om het ONM vonden waarnemingen plaats op het Vogeleiland (12/11, mej. van Drooge), en in de Schinkelpolder:

- 21/11 1 ex Oeverland Poel (H. van Bladeren)
 30/11 enkele exx, o.a. 1 ex zwemmend in sloot Noordzijde koekamp (de Groot)
 3/12 1 ex roepend Oeverland Amst. Poel (de Groot)

M.i.v. 21/11 1 ex bij huis de Groot; eet mee van het vogelvoer. was 16/2/'68 nog steeds aldaar aanwezig.

105. Klein waterhoen

- 4/11 1 ex ONM (de Kruyf, Breidenbach)
 Van excursiepad af kunnen waarnemen; liep gedrukt tegen rietkraag te fourageren.
 Zeer voorzichtig kunnen benaderen -met sluipen- tot + 15 m. Het licht was gunstig.
 Het was een ♂. Zeer prachtig de rode snavelbasis kunnen zien. Veel kleiner dan waterral, die zich even tevoren had laten zien op bijna dezelfde plaats. Pootkleur groen. Alleen bij het staartje enkele dwarsbandjes, veel minder dan kleinst waterhoen.

112. Scholekster

Geen waarneming meer na 12/9: 1 ex roepend over kampeerterrain richting ZW (Straatman)

(Asd Bos - 1967/III, 5e blz.)

114. Kievit
 Waarnemingen in het hele laatste kwartaal, ook nog op weiland Meerzicht. Op 30/12 enige honderden overvliegend; deel ingevallen op weiland Meerzicht (Dooremans)
119. Goudplevier
 1/11 1 ex over ONM richting Z (H. en GJ. van Bladeren)
 10/12 + 60 exx, waarvan enkele roepend, in 3 groepen over Bosrandweg (W. Verhoeve)
123. Watersnip
 ONM, hele maand oktober nog groot aantal, variërend van 30 exx tot:
 1/10 ca. 100 exx (Dooremans); 7/10 150 exx (dito)
 15/10 ca. 100 exx (Brander/VWG)
 4/11 ca. 80 exx (de Kruijf/Breidenbach)
 Daarna minder waarnemingen en ook aantal afgenomen.
 Twee december-waarnemingen:
 10/12 ca. 10 exx roepend over Bosrandweg (W. Verhoeve)
 20/12 1 ex weiland Mz. (de Groot)
124. Poelsnip
 4/11 1 ex ONM, van excursiepad af waargenomen (de Kruijf, Breidenbach)
 Afstand + 30 m. Verbleef op het veld waar ook 80 watersnippen zaten, doch bleef op zichzelf, sloot zich niet aan; op deze wijze was vergelijking goed mogelijk.
 Is volgens Vogelgids maar 1 cm groter dan watersnip, maar deze vogel deed forser aan. Veel donkerder en zwaarder gestreept. Wit op buitenste staartpennen, dit laatste niet door de Kruijf/Breidenbach waargenomen, maar door Dr. Hirschler, die even later de vogel ook waarnam en hem zag vliegen.
 Aangezien echter ook watersnippen enig wit op de staartzijden hebben, en Dr. Hirschler het vliegbeeld van de watersnip onvoldoende in de herinnering had om een vergelijking te treffen, acht hij zich niet capabel om zich als medewaarnemer van een poelsnip te kwalificeren.
126. Houtsnip
 5/11 1 ex overdag (!) bij circuit botenhuizen; vloog weg naar van Nijenrodeweg (de Groot, Porsius)
 7/11 1 ex tegen schemer, vloog weg uit Koenenbos (de Roever, Oreel, Veling)
 10/11 1 ex uit Oeverland Amstelv. Poel over Handweg (Straatman)
 30/11 + 12 exx opgestoten Schinkelpolder (meded. de Groot)
 25/11 1 ex over ONM (Dooremans)
 16/12 1 ex op Vogeleiland opgestoten (GJ. van Bladeren)
 17/12 1 ex voorheuvel (Hartog, GJ. van Bladeren)
 " " 1 ex opgestoten Vogeleiland (Brander met excursie)
 23/12 1 ex omgeving Kleine Vijver (Dooremans)
 21/12 14 exx opgestoten (meded. de Groot)
128. Wulp
 Overtrekkende exx waargenomen op 19/10, 22/10, 24/10, 28/10, 29/10, 2/12, 14/12, steeds 1 ex, behalve:
 24/10 4 exx over Bosrandweg (W. Verhoeve) en
 14/12 3 exx over Bosrandweg (dito)

162. Grote mantelmeeuw
Steeds maar 1 ex waargenomen, behalve op
4/11 en 30/12 2 exx.
191. Holenduif Enige waarneming:
10/11 1 ex bij excursiepad NM (Veling)
194. Turkse tortel
1/11 1 ex bij huis de Groot (mevr. de Groot, daarna + Hr. de
Groot); vloog weg naar kwekerij.
209. IJsvogel
Noordkant :
- 1/10 11 u 45 achter elzenspeelplaats (Mej. v. Drooge/mevr. Caland)
12 u 45 1 ex bij ONM-W (mej. van Drooge)
- 2/10 slootje langs Koenenbos (meded. mej. van Drooge)
- 6/10 excursiepad (Oldenziel)
- 7/10 ONM Oost, eerst tweemaal 1 ex, daarna 2 achter elkaar aan
over slootje (Dooremans)
- 8/10 ONM Oost (Oldenziel, Mej. van Drooge)
- 9/10 achter sluiswachter Mus (mej. van Drooge)
- 11/10 van Boeierspad naar Jachthavenbos, roepend (mej. v. Drooge)
- 14/10 ONM (Dooremans)
- 15/10 ONM Oost (Swaab, de Roever, Oreel)
- 16/10 excursiepad (GJ. van Bladeren)
- 20/10 7 u 30 achter Mus (mej. van Drooge)
7 u 50 excursiepad, op "prikplank" (mej. van Drooge)
later op de dag aldaar door Oldenziel gefotografeerd.
- 21/10 achter elzenspeelplaats (mej. van Drooge)
- 22/10 ONM Oost (Oldenziel); 's middags 2 exx aldaar (Kolk)
- 26/10 achter sluiswachter Mus (mej. van Drooge)
- 28/10 ONM Oost (Oldenziel)
- 29/10 excursiepad (GJ. van Bladeren.
- 31/10 en 1/11 dito
- 2/11 achter sluiswachter Mus (mej. van Drooge)
- 4/11 ONM (de Roever, Oreel, Veling)
- 5/11 achter elzenspeelplaats (de Roever, Oreel);
ONM Oost (Hartog, H. en GJ van Bladeren)
- 10/11 Banaan (Swart)
- 13/11 ONM Oost (Oldenziel);
wordt hier nu minder door hem waargenomen dan tevoren;
heeft blijkbaar niet meer vaste zitplaats a/d rand van het
slootje door ONM Oost; vliegt wel af en toe langs.
- 14/11 ONM Oost (Oldenziel)
- 18/11 ONM Oost (o.a. Kolk en Oldenziel)
- 25/11 ONM Oost (Oldenziel). 26/12 ONM Oost (Luyendijk)
- 16/12 achter sluiswachter Mus (Mej. van Drooge, van Zutphen, e.a.)
Waarnemingen in december mogelijk mede geringer door minder
Bosbezoek i.v.m. weersomstandigheden.
- Vogeleiland:
- 7/10 GJ. van Bladeren
- 14/10 's morgens Mej. v. Drooge; 's middags Hirschler/de Roever e.a.
- 28/10 Brander met excursie.
- 17/11 Mej. A. Brander, GJ. van Bladeren
- 17/12 Mevr. van Zutphen
- 20/12 en 27/12 GJ. van Bladeren
- 28/12 Eerst Mej. A. Brander; daarna Hr. en Mevr. Brander.
Op het Vogeleiland vermoedelijk meer waargenomen dan genoteerd.

(Asd Bos - 1967/III, 7e blz.)

vervolg ijsvogel:Bij huis de Groot:

2/10 Mevr. de Groot

12, 24, 28, 30, 31 oktober, 11 en 12 november (de Groot)

22/10 horen roepen, vliegend over sloot aldaar (Mej. v. Drooge)

Kantoor PW:

3/10 de Groot.

Slootje ts. Lindelaan en Balkan:

29/11 1 ex (Kerstens, meded. de Groot)

Thijssepark

mededeling Hr. Mus d.d. 2/11: een neef van hem, die daar werkt, neemt ook regelmatig een ex waar.

Mogelijk zelfde ex van bij huis de Groot (mej. van Drooge)

223. Boomleeuwerik

9/11 1 ex over kampeerterrein (Straatman)

5/12 3 exx heuvel (Oreel)

20/12 3 exx heuvel (GJ. van Bladeren)

27/12 5 exx heuvel (GJ. van Bladeren)

30/12 4 exx heuvel (de Roever, Oreel, H. van Bladeren)

NB Avifauna van Nederland "doortrek september tot in november; wintervogel in klein tot zeer klein aantal".

224. Veldleeuwerik

In oktober en november vrij regelmatig roep van trekkende exx waargenomen; 1 december waarneming:

16/12 1 ex over excursiepad NM (van Zutphen, Mej. v. Drooge, e.a.)

226. Boerenzwaluw

T/m 19/10 nog regelmatig waargenomen, vnl. omgeving Meerzicht.

Daarna nog slechts:

28/10 1 ex ONM (Oldenziel)

227. Huiszwaluw

T/m 19/10 nog regelmatig waargenomen omgeving Meerzicht. Laatste wng:

19/10 2 exx boven Meerzicht (H. en GJ. van Bladeren)

228. Oeverzwaluw

Na 2/9 nog slechts:

7/10 minstens 2 exx bij Meerzicht (Dooremans)

232. Bonte kraai

waargenomen op 19 oktober, 1 en 19 november, 3, 9, 17, 20, 27 en 30 december, steeds slecht 1 ex, behalve:

19/10 2 exx fouragerend tussen zwarte kraaien (H. en GJ. v. Bladeren)

1/11 3 exx over ONM (GJ. van Bladeren)

9/12 2 exx bij Grote Vijver (GJ. van Bladeren)

233. Roek

1/10 2 exx over Ringvaart bij Schiphol (W. Verhoeve)

14/10 1 ex roepend over Schinkeldijkje (W. Verhoeve)

7/11 1 ex ONM (de Roever/Veling)

240. Zwarte meesOmoricapad :

11, 13, 19, 21, 30, 31 oktober, 1 en 2 november, 27 december, in aantallen variërend van 1 tot 4 exx (H. en GJ. van Bladeren)

21/11 minstens 15 exx Omoricapad (H. en GJ. van Bladeren)

1/11 2 exx in dennen bij Bleekerskade (H. van Bladeren)

(Asd Bos - 1967/III, 8e blz.)

vervolg zwarte mees

Balkan:

~~18/11~~ 2 exx (Oreel, H. en GJ. van Bladeren)
 19/11 14 exx (Oreel, H. en GJ. van Bladeren)
 2 exx (Brander met excursie)
 21/11 5 exx (H. en GJ. van Bladeren) + 15 exx Omoricapad (zie
 26/11 2 exx (Hartog; Oreel, mevr. Albrerts) boven)

Kampeerterrein: (waarnemingen K. Straatman)

~~13/10~~ en ~~16/10~~ 1 ex; 18/10 5 exx; 21/10 1 ex; 5/11 3 exx.242. Glanskop

5/12 1 ex achter start (Oreel)

245. Baardmannetje

15/10 minstens 6 exx ONM (Swaab, de Roever, Oreel).

Vervolgens regelmatig waarnemingen alhier, in aantallen variërend van 2 tot 14 exx (diverse VWG-leden)

251. Grote lijster

Slechts op 11/10, 5/11, 7/11 steeds 1 ex waargenomen.

252. Kramsvogel

Vele waarnemingen maanden oktober, november, december.

Grotere aantallen bijeen op kampeerterrein op:

18/10 30 exx, 19/10 50 exx, 5/11 30 exx, 12/11 150 exx;

daarna liep het aantal hier terug tot 18, zowel op 9/12 als 28/12 (Straatman).

253. Zanglijster

Waarnemingen in november en december gering.

26/12 1 ex volop zingend hoek Kleine Noorddijk/Bosrandweg (Straatman)

254. Koperwiek

Grote aantallen in oktober en eerste helft november.

1/11 en 2/11 "neuriënde" exx (mej. van Drooge)

4/11 zeker 250 exx Noordkant (de Kruyf, Breidenbach)

Op kampeerterrein:

5 oktober 60 exx, 7 oktober 250 exx, 15 oktober 150 à 200 exx, 18 en 19 oktober + 100 exx.

5/11 honderden exx; afgelopen weken geregeld vele exx kampeerterrein en avontrek (Straatman)

258. Beflijster

7/10 3 exx omgeving voormalig U-pad (Dooremans)

1 ex Kleine Vijver (H. en GJ. van Bladeren)

4/11 1 ex bij Koenenbos (de Groot; Dooremans)

5/11 dito (De Groot, Simmer, daarna nog diverse andere VWG-leden)

7/11 dito (de Roever/Veling)

265. Gekraagde roodstaart Laatste waarneming:

4/10 1 juv. ♂ kampeerterrein (Straatman).

280. Zwartkopje

15/10 1 ex gezien rand eerste bos (Swaab, dr. Roever, Oreel);

1 ♀ kampeerterrein (Straatman).

30/10 1 ♀ achter parkeerterrein Bosbaan (GJ. van Bladeren)

5/11 1 ♂ gezien op kampeerterrein (Straatman)

7/11 1 ♀ begin eerste bos (de Roever, H. van Bladeren)

287. Fitis 1/10 1 zingend ex huis de Groot (de Groot)

(Asd Bos - 1967/III, 9e blz.)

288. Tjiftjaf Nog regelmatig een zingend ex waargenomen t/m
 22/10 mej. van Drooge
 4/11 lokroep gehoord en vogel gezien ONM (de Roever, Oreel,
 Veling, H. van Bladeren)
 7/11 1 ex gezien achter start Bosbaan (H. van Bladeren)
 (4/11 nog zingende tjiftjaf Flevopark, Swart)
292. Goudhaantje
 Regelmatig waargenomen in klein aantal, niet alleen bij
 naaldhout (Balkan, huis de Groot), maar ook aan de Noordkant.
293. Vuurgoudhaantje
 22/10 4 exx bij betonbrug (H. van Bladeren)
 7/11 3 exx achter start Bosbaan (H. van Bladeren)
 10/11 1 ex minstens Koenenbos (Veling)
 12/11 1 ex kampeerterein (K. en L. Straatman)
 18/11 1 ex elzenspeelplaats (Hartog)
 26/11 3 exx achter start Bosbaan (H. en GJ. van Bladeren)
 24/12 1 ex "schiereilandje" bij Grote Vijver (Woons).
 Voorts waarnemingen van steeds 1 ex door H. of GJ. van Bladeren
 op 9, 16, 19 november, 2, 16, 17, 20 december.
294. Grauwe vliegenvanger
 De waarnemingen d.d. 16/9 en 17/9 waren niet de laatste (zoals
 in het vorig Mededelingenblad was aangegeven); hierna nog:
 26/10 t/m 29/10 1 ex kampeerterein (Straatman).
 NB: Avifauna van Nederland: najaarstrek tot begin oktober;
 laatste datum 20 oct. 1917; Eén novemberwaarneming: "enige
 dagen vóór 24 november 1914".
303. Oeverpiener:
 10/12 2 exx ONM (Oreel)
304. Witte kwikstaart
 Diverse oktoberwaarnemingen, o.a.
 15/10 nog 2 adult en 3 juv. kampeerterein (Straatman)
 Laatste waarneming:
 25/10 1 ex over Meerzicht (H. en GJ. van Bladeren)
307. Pestvogel
 17/12 2 exx Schinkelpolder omgeving kampeerterein (Simmer,
 meded. de Groot)
308. Klapekster
 29/10 en 1/11 1 ex Oeverland Amstelveense Poel (H.v.Bladeren)
 Alle andere waarnemingen vonden plaats aan de Noordkant bij het
 ONM, n.l. op 29 oktober, 1, 2, 4, 5, 8, 12, 16, 22 november,
 16 december (diverse VWG-leden), steeds 1 ex, behalve:
 5/11 2 exx ONM (de Roever, Oreel, Hartog, H. en GJ. v. Bladeren)
315. Groenling Alleen maar waargenomen op:
 4/11 1 ex Noordkant (de Kruyf, Breidenbach)
 25/11 1 ex roepend over Tribune (Swart/VWG)
 17/12 Vogeleiland (Brander, de Groot, VWG)
316. Putter
 Vooral in november en december waarnemingen talrijk, vrijwel
 uitsluitend bij elzenbeplantingen, als Jollenbosje, Jachthavenbos,
 elzenspeelplaats, Oeverland Amstelveense Poel, kampeerterein,
 in aantal variërend van 1 tot 15 exx.

(Asd Bos - 1967/III, 10e blz.)

317. Sijsje
Na 11/7 pas weer m.i.v. 11/10, zelfde plaatsen als putter.
318. Kneu
Geen enkele waarneming in dit kwartaal, voorzover mij bekend (meij. van Drooge)
320. Barmsijs
12/10 1 ex kampeerterrein, gehoord en gezien (Straatman)
14/10 7 exx kampeerterrein (Straatman)
19/10 1 ex kampeerterrein (Straatman)
21/10 2 exx fouragerend Oeverland Amstelveense Poel (H.v.Bladeren)
22/10 1 ex roepend over Bosrandweg (samen met 2 ringmus) (W.Verhoeve)
23/10 2 exx Oeverland Amstelveense Poel (W. Verhoeve)
26/11 1 ex Balkan (Hartog, Oreel, mevr. Alberts)
16/12 1 ex kampeerterrein (Straatman)
326. Kruisbek
29/10 1 ex gehoord, roepend over Omoricapad (GJ. van Bladeren)
21/11 enkele exx gehoord, over Omoricapad; ± 20 exx roepend over Balkan (H. en GJ. van Bladeren)
330. Keep Na 23/9:
12/10 1 ex kampeerterrein (Straatman)
Hierna m.i.v. 23/10 diverse waarnemingen, de meeste van 1 à 2 exx, maar:
23/10 "vrij veel" Oeverland Amstelveense Poel (W. Verhoeve)
29/10 5 exx langs Colijnweg, met vinken (H. van Bladeren)
25/12 1 ex kampeerterrein; sindsdien geregeld 1, soms enkele, exx kampeerterrein (Straatman)
343. Rietgors
Geen waarnemingen na
4/11 excursiepad NM (de Kruyf/Breidenbach)
347. Ringmus
3 oktober- en 3 november-waarnemingen.

Samengesteld door: Mej. Mr. J.H.U. van Drooge
Cornelis Dopperkade 8 VI
Amsterdam - Nieuw Zuid.
Tf. 73 03 73.

vDr/vDr

SAMENVATTING van het ORNITHOLOGISCHE DEEL van het rapport
OVER HET UILENONDERZOEK 1963-1966 in het AMSTERDAMSE BOS

In februari 1963 begonnen A. Hartog en F. Versluys in het Amsterdamse Bos met een braakballenonderzoek, dat later meer het karakter kreeg van een algemeen uilenonderzoek. Het onderzoek geschiedde in hoofdzaak bij de Ransuil (*Asio otus* (Linnaeus)), in mindere mate bij de Bosuil (*Strix aluco* (Linnaeus)). Bij dit onderzoek zijn wij geholpen door de Dienst der Publieke Werken en door de Heren H.F. Arentsen, P.W. Brander, J.J. Frieswijk, J.H.C. de Groot, A. de Jong, F. de Jong, V. van Laar en F. Vera.

In de door ons verzamelde braakballen van de Ransuil zaten 2739 prooidieren; deze zijn als volgt verdeeld:

	<u>A.H. en F.V.</u>		<u>Uttendörffer</u>	
Woelmuizen	1863	68.0 %	41.652	82.0 %
Ware muizen	539	19.7 %	4.229	8.3 %
Spitsmuizen	27	1.0 %	202	0.4 %
Vogels	292	10.7 %	4.476	8.8 %
Overige prooidieren	14	0.6 % +	268	0.5 % +
	<u>2739</u>	<u>100.0 %</u>	<u>50.827</u>	<u>100.0 %</u>

(ter vergelijking dienen de resultaten van de Duitse onderzoeker Prof. Uttendörffer)

Als "overige prooidieren" vonden wij 8 insecten, 1 mol, 1 eekhoorn en 4 slakken. Dat slakken door uilen gepakt worden, was in de literatuur onbekend.

Wanneer wij het percentage vogels bekijken, is het niet verwonderlijk, dat wij 7 vogelringen gevonden hebben, n.l. 1 duivering, 2 "valse" ringen en 4 "echte" ringen. De twee "valse" ringen vonden wij in april 1963 in een grote partij braakballen; zij zijn vermoedelijk afkomstig van clandestiene vogelringers. De vier "echte" ringen zijn de volgende:

- 9-12-1963 ring van adult ♂ keep (*Fringilla montifringilla*), geringd op 28-1-1962 op de Diemerzeedijk.
- 19-4-1963 ring van adult ♂ vink (*Fringilla coelebs*), geringd op 11-8-1962 op de Diemerzeedijk.
- 1 -2-1964 ring van adult ♀ groenling (*Chloris chloris*), geringd op 5-10-1963 in het Sparregat nabij Wassenaar.
- 18-4-1964 ring van eerstejaars ♀ groenling (*Chloris chloris*), geringd op 11-8-1963 op de Diemerzeedijk.

In de jaren 1963, 1964, 1965 en 1966 hebben wij het Amsterdamse Bos geïnventariseerd op uilen. De resultaten zijn als volgt:

	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>
Ransuil - voltooid	11	14	16	10
Ransuil - niet voltooid	1	6	2	2
Bosuul - voltooid	1	2	3	4
Bosuul - niet voltooid		1	1	1

(uilen - blz. 2)

In deze 4 jaar zijn er dus in totaal 62 nestelpogingen van de ransuil geweest, verdeeld over 38 nesten. Van deze 62 pogingen zijn er 51 effectief geweest en volgden er per keer gemiddeld 3 jongen. Gedurende de laatste vier jaar hebben dus zo'n 150 jonge ransuilen hun bedelroep door het Bos laten klinken, tegen 23 jonge bosuilen. Verschillende nesten zijn meer dan eenmaal als broedplaats gebruikt, n.l. 8 driemaal en 7 tweemaal.

Ten aanzien van de nesten kan het volgende opgemerkt worden: ongeveer 80 % van de nesten waren oude kraaienesten in bomen - meestal esdoorns - die hoger waren dan 15 m, en waarin het nest 4.5 - 2.5 m onder de top lag; ongeveer 20 % van de nesten waren oude eksternesten in bomen - meestal zomereiken - die lager waren dan 8 m en waarin de nesten op 5 - 7.5 m hoogte lagen.

In hoeverre hier van "nestkeuze" sprake is, is geheel onbekend. Weliswaar is het aantal nesten door uilen bezet bekend, doch niet het totaal aantal beschikbare nesten; ook niet hoeveel nesten bewoond zijn door kraaien, eksters, duiven, gaaien, torenvalken, eekhoorns, etc. Evenmin is bekend in welke mate de ouderdom en de samenstelling van de bospartijen van belang zijn voor de nestwijze van kraai en ekster. In de komende jaren zullen wij ons meer op deze oecologische aspecten toeleggen.

Het braakbalonderzoek veranderde langzamerhand in een algemeen uilenonderzoek. Vandaar dat er ook iets uit de levenscyclus van de Ransuil verteld kan worden.

Wanneer de jonge ransuilen nog in het nest verblijven en zij worden verontrust, dan volgt als reactie daarop o.a. het bekende "snavelknappen". Dit "snavelknappen" kan beter "tongknappen" genoemd worden, omdat zij dan, naar wij hebben waargenomen, met de tong tegen de binnenkant van de snavel tikken.

Nadat de jongen het nest verlaten hebben, blijven zij nog ongeveer 2 maanden in het nestbos; mogelijk worden zij gedurende deze hele periode nog door de ouders gevoerd.

Daarna verlaten zij in familieverband deze omgeving. Dit verband wordt in de ruiperiode van de ouders verbroken.

De jongen van de diverse nesten vormen een z.g. "wintergroep" en bevinden zich dan meestal in naaldboomcomplexen; echter ook in jong, dicht opeenstaand loofhout met grote dekking door nog niet gevallen bladeren of in dichtopeenstaand loofhout zonder die dekking in gebieden, waar het publiek niet kan komen.

Naar onze mening bestaan deze wintergroepen later niet meer alleen uit jongen, doch ook uit trekkende uilen; de groepen worden dan aangevuld met oudere vogels.

Bij regelmatige contrôles op verschillende roestplaatsen, ook buiten het Amsterdamse Bos, is n.l. gebleken dat de aantallen roestende uilen variabel zijn, eenmaal zelfs van 7 naar 43 binnen een week, terwijl de aantallen op de andere roestplaatsen constant bleven.

Op de roestplaatsen hebben wij het uitvliegen van de Ransuilen regelmatig gadeslagen. Als regel ontwaakt het mannetje het eerst, waarna hij begint te roepen. Vervolgens wordt het wijfje wakker en begint ook te roepen. Wij hebben de indruk gekregen dat het roepen der beide sexen op de roestplaats geen reactie veroorzaakt van mannetjes tot wijfjes of omgekeerd. Zij roepen dan als het ware langs elkaar heen.

(uilen - blz. 3)

Op het ontwaken volgt onvermijdelijk het fatsoeneren der vleugels.

Vlak voor het uitvliegen vliegt de uil steeds naar dezelfde boom, vrijwel steeds een loofboom, waar hij een braakbal deponeert. Het tijdstip van uitvliegen, evenals dat van het ontwaken, lijkt 's winters afhankelijk te zijn van de lichtintensiteit en 's zomers min of meer van een inwendige klok.

In het begin van het onderzoek werden de braakballen altijd door de eerste auteur verzameld, die toen in een fel blauwe jas gekleed was. Aanvankelijk vlogen de uilen weg, maar later bleven zij rustig zitten als hij verscheen. Hetzelfde gebeurde als zij reeds eerder op de dag door anderen waren opgejaagd. Dit zou het gevolg kunnen zijn van het feit, dat hij altijd op ongeveer dezelfde tijd en met regelmatige tussenpozen braakballen verzamelde. Toen hij echter in een groene jas verscheen, vlogen de uilen weg. Het bovenstaande geldt alleen voor één bepaalde roestplaats.

Een ander geval van mogelijke herkenning is het volgende.

Op een keer maakten F. Versluys en A. de Jong geluidsopnamen bij een ransuilnest. Het ouderpaar reageerde bijzonder fel, toen F. Versluys met een microfoon bij het nest kwam, maar allengs werden de reacties minder fel totdat tenslotte het geluid geheel verstomde. Hij kon weggaan en terugkomen, het gaf allemaal niets; maar toen A. de Jong met de microfoon naar boven klom, alarmeerden de beide uilen ineens weer.

Als het eerstgenoemde geval inderdaad op herkenning berust, dan zou dit drie verschillende zaken bewijzen, n.l. dat dezelfde ransuilen gedurende lange tijd op dezelfde roestplaats zitten;

dat de ransuilen kleuren kunnen onderscheiden, te meer daar de beide gebruikte kleuren zeer nauw verwant zijn; en dat ransuilen een "herinneringsvermogen" bezitten.

Het tweede geval zou zeer misschien een aanwijzing kunnen zijn, dat ransuilen in staat zijn verschillende personen uit elkaar te houden, op welke gronden dan ook.

Hoewel wij ons ongeveer een beeld hebben gevormd van de levenswijze van de ransuil, duiken er soms vreemde mysteries op. Eén ervan zullen wij hieronder vermelden: In één nest troffen wij achtereenvolgens aan:

6-5-1964	4 eieren
23-5-1964	2 eieren en 1 pullus
30-5-1964	2 levende en 2 onthoofde pulli
6-6-1964	2 levende pulli
12-6-1964	3 levende pulli
13-6-1964	2 levende pulli.

Afgezien van het feit, dat de aantallen op de tweede en vijfde waarnemingsdatum niet kloppen, blijft het geheel toch vreemd; vandaar dat wij dit nest niet de normale 3 keer bezochten, doch 6 maal. Over dit mysterie zullen wij slechts ten aanzien van 30 mei 1964 onze theorie uiteenzetten.

(uilen - blz. 4)

Er zijn vier mogelijkheden, n.l.:

1. de andere jongen hebben deze pulli onthoofd.
Opgemerkt moet worden dat het oudste en het jongste gedood waren.
2. het eigen ouderpaar kan deze jongen gedood hebben in verband met eventuele voedselschaarste.
3. een andere uil kan deze jongen gedood hebben.
4. het eigen ouderpaar kan andermans pulli als voedsel hebben aangevoerd.

Omtrent dit geheel dient nog te worden opgemerkt, dat koolmezen (*Parus major*) in gevangenschap andere volièrevogels de schedels inpikken, omdat zij de hersenen blijkbaar als een lekkernij beschouwen.

Ook individuele gedragingen spelen een grote rol.

Wij hebben opgemerkt dat als wij een nestboom van een ransuil beklommen, in het algemeen het wijfje wegvloog, - soms zeer laat -, dan naar het mannetje vloog, waarop beide op tamelijk grote afstand soms af en toe enkele geluiden lieten horen. Tijdens het maken van geluidsoptnamen bij een ransuil-nest is het eenmaal voorkomen, dat het mannetje enkele malen op de onderzoeker dook, waarbij hij hem eenmaal met de klauwen in de haren greep.

Uit de literatuur is bekend, dat de Bosuil een zeer agressieve vogel is. Op 3-5-1966 wilden wij 3 bosuilbroedsels ringen. Bij het eerste nest konden wij het wijfje van de jongen tillen en óók ringen.

Bij het tweede nest vloog het wijfje weg en liet zich tijdens het ringen niet meer zien.

Bij het derde nest viel de oude Bosuil tot tweemaal toe aan; de tweede maal zo fel dat van verder ringen geen sprake meer kon zijn en de eerste auteur zich onder doktersbehandeling moest stellen. De waarschuwing van Eric Hosking kan nu door hem volledig onderschreven worden.

Een laatste opmerking over het roepen der uilen.

In het algemeen roepen zij het meest ten tijde van het uitvliegen en vlak daarna; vervolgens vanwege de jacht een stille periode tot omstreeks middernacht. Dan roepen zij weer veel, om een tweede stille periode in te gaan tot de tijd van het invliegen.

Literatuuropgave:

Hosking, E.

Birds of the Night.

Husson, A.M.

Zoölogische Bijdragen no. 5.

Uttendörffer, O.

Die Ernährung der Deutschen Tagraubvögel und Eulen.

A. Hartog,

Admiralengracht 205hs, Amsterdam. W.

F. Versluys,

Geuzenstraat 37^{II},

Amsterdam. W.

Tf. 18 63 30

Overzicht ontvangen literatuur (ad Mededelingenblad 1968-I)

- VWG CJN - De Tjiftjaf, 12e jrg. no. 5, oct./nov./dec. 1967 26 blz.
 - . Vogelvergiftiging op Dishoek (Walcheren), W.J. Phaff
 - . Invloed van de pieren van IJmuiden op de trek, Luit Buurma
 - . Vogeltrek langs de Knardijk, Jelle van Dijk
 - . Huiszwaluw-onderzoek 1967, gemeente Wierden, Geert de Vries
 - . Verslagen van enige trekexcursies uit deze vochtige herfst, John Odink
 - . Over de slaapgewoonten van de kraaien, Siegfried Woldhek
 - . Waarnemingenrubriek, samengesteld door John Odink
 - . Invasie van Oosteuropese en Siberische vogels, Jelle van Dijk en bladkoninkje, blauwstaart, bruine boszanger, (Luit Buurma zwarte ibis; grote pieper. Waarnemingen van dwerggors, buidelmee, kleine vliegenvanger, reuzenster, sperwergrasmus, Oostelijke tjiftjaf, vorkstaartmeeuw, dwergmeeuw.
 - . Bespreking inventarisatieverslagen Houtringen 1966 en landgoed Oostbroek, L. Buurma
 - . Stookpietentelling (en andere dood aangetroffen vogels) Afsluitdijk, 4 mei 1967, Jan Postma.

- De Tjiftjaf, 13e jrg. no. 1, januari/februari 1968 16 blz.
 - . Achteruitgang Turkse Tortels op de NW Veluwe, Gerard van Dijk
 - . Vogelbescherming in de praktijk, door Piet Alkema
 - . Wintervoederingsactie - reiniging van stookolieslachtoffers. Op een bijeenkomst op 22 januari van de Stichting Vogelrampenfonds, te Haarlem, werden diverse zeer nuttige aanbevelingen gegeven over het vervoer van stookolieslachtoffers en de behandeling daarvan. De praktijk heeft uitgewezen, dat Biotex tot nu toe de beste resultaten heeft opgeleverd.
 - . Invasie van grote piepers? Arjan G. Lindenbergh, Jan van der Kamp.
 - . Uit het Algemeen Politieblad van 20/1/'68 haalde Ab de Vrije de data aan van geopend jachtseizoen t.o.v. diverse vogelsoorten. O.a. blijkt op de thans toch langzamerhand zeldzaam wordende holenduiven de jacht geopend te zijn van 15 juli t/m 31 januari ! niet alleen op watersnippen, maar ook op poelsnippen en bokjes, van 18 augustus t/m 31 januari.
 - . Inventarisatie van een stuk van het Orderbos te Apeldoorn, 1967, door Gert Sleuwenhoek. In het verslagje wordt een vergelijking getroffen met de resultaten in het Amsterdamse Bos van een stukje van eveneens ca. 15 ha, als eerder door Joop Buker gepubliceerd.
 - . Trekweekend te Urk op 21 en 22 oktober, Jan van der Kamp.
 - . Zeetrek telling op 7 en 8 oktober, Luit Buurma.

- CJN - Amsterdam, "De DWERGSTERNER", 5e jrg. no. 6/6e jrg. no. 1 d.d. 30 september 1967. 20 blz.
 - . De fuut benoorden het IJ, 1967. Tjalling van der Meer.
 - . Aantal broedparen 29 (1966: 32)
 - . Natuurbescherming - Uittreksel uit Vogelwet 1936, en Mollen-, egels- en kikvorsenwet, door Harry de Groot. (vgl het volgende nummer, waaruit blijkt dat laatstgenoemde wet verviel)
 - . Inventarisatieverslag deel Amsterdamse Bos, 1967, in samenwerking met KNNV VWG asd, door J. Buker (vgl. Med.Bl. 1967 III/IV)
 - . Zomerkamp Terschelling 1967, Henk ter Borg en Cor Wouda.
 - . Inventarisatie Vliegenbos Amsterdam Noord 1966, Paul Boerman.
 - . Krantenbericht over Ooievaars contra Arenden, Istanbul, Roel Kluiwer.
 - . Waarnemingenrubriek, samengesteld door Henk ter Borg.

- (overzicht ontvangen Litteratuur, 2e blz.)
- "De Dwergsterner", 6e jaargang no. 2, januari 1968 6 blz.
 - . Wees wijs met de Waddenzee, door Harry de Groot
 - . Reactie op artikel van Harry de Groot in de vorige Dwergsterner: De "Mollen-, egels- en kikvorsenwet" is in 1963 vervallen. Enige bescherming van deze dieren evt. door de "nuttige-dierenwet" en/of artt. 254 en 455 van het Wetboek van Strafrecht, waarbij dierenmishandeling verboden is (Geert Runhaar).
 - . Ledenlijst CJN afd. Amsterdam - I op 1/1/1968.

 - VWG KNNV DORDRECHT en omstreken. 1 blz.

Jaaroverzicht 1967.

Lepelaars en waterwild werden geteld; medegewerkt wordt aan de ganzencensus van het RIVON, alsmede aan het onderzoek "Philippona".

 - VWG het Gooi en Omstreken, de KORHAAN, jaargang 1, no. 4 november 1967 11 blz.
 - . Avifauna van het Gooi/Avifauna Midden-Nederland, door Hr. Bos.
 - . Ganzen-avond (23/11) en -excursie (16/12) o.l.v. Hr. H.T. van der Meulen uit Joure.
 - . Jonge uilen in november.
 - . Een Eemnesser kerkuil: eerste broedsel 4 jongen, tweede 3 jongen. Landelijk onderzoek door Hr. Braaksma (Hr. Bos)
 - . Bonte-kraaien tellingen Eempolder.
 - . Gierzwaluw, grootgebracht met ... een theelepeltje, mevr.C.Holzenspies
 - . Kraanvogels boven de Eempolder, 42 exx, op 15 oktober 1967.
 - . Veldwaarnemingen.
 - . Inventarisatie eendenkooi Tienhovens kanaal (eigendom Natuurmonumenten), door F. Alleyn in 1966; vorige telling dateerde van 1953.

 - De KORHAAN, jaargang 2, no. 1, februari 1968 12 blz.
 - . Ervaringen opgedaan in het eerste bestaansjaar van VWG het Gooi. Speciaal op het terrein van bescherming van verdwijnende soorten (korhoenders, hei-wulp, boomleeuwerik, geelgors; nachtzwaluw reeds verdwenen) ligt een belangrijke taak voor deze VWG. Mede in dit verband is de samenstelling van een "Avifauna van het Gooi" van eminent belang (Hr. Bos)
 - . Rapport kuststrook Oud Valkeveen, samen te stellen door N.J. Dwars.
 - . Contactavonden en excursies.
 - . Gesprekken met vogels (wilde zwaan, kauw, dodaars, roodkeelduiker) door mevr. C. Holzenspies. Ook een door haar opgekalefaterde blauwe reiger kreeg, met succes, de vrijheid terug.
 - . Eidereenden en de stookolie. Ook zwarte zee-eenden ernstig getroffen. Tellingen door VWG CJN op Terschelling (E.Osieck).
 - . Draadslachtoffers, door G. Buhr.
 - . Sperwer vloog zich dood tegen een ruit, te Huizen, 26/1. Aanbeveling om witte "motiefjes" of dergelijke op het glas aan te brengen (E. Osieck)
 - . Landelijke inventarisatie fuut 1967.
 - . Verslag ganzenexcursie naar Friesland, 16/12/'67.
 - . Terugmeldingen van in het Gooi door J. Taapken, J.G. Wurster, en K. Visser, geringde vogels.
 - . Veldwaarnemingen, tot 1-2-1968

(ontvangen Litteratuur, 3e blz.)

- Vogelwacht FRANEKER e.o., oktober 1967 24 blz.
 In 29 rayons, variërend in grootte van 5 tot 300 ha, werden nesten geteld van kievit, grutto, tureluur, scholekster, wilde eend, slobbeend, zomertaling, waterhoen, meerkoet. Behalve in overzichtelijke tabellen, worden de resultaten ook nog per soort toegelicht, en vergeleken met die van 1966.
 O.a. wordt ook aangegeven in welke aantallen en door welke oorzaken nesten werden vernield (kraaien, vee, maaien, landbouwmachines, wezels, uithalen, verlaten).
 Incidenteel aangetroffen broedvogels waren nog: kuifeend, patrijs, kleine plevier, visdiefje, veldleeuwerik, oeverzwaluw, graspieper, witte kwikstaart, rietgors.
 Voorts werd medewerking verleend aan het onderzoek "Philippona", en werden trekwaarnemingen gedaan van eind september tot begin november in de weekenden (spreeuw, vink, graspieper, veldleeuwerik, kievit).
 Een overzicht wordt gegeven van de samenstelling van het Bestuur, met huisadressen en enkele telefoonnummers.
 Hoofddoel van deze VW: de daadwerkelijke bescherming van de nesten van de weidevogels.

- VWG Haarlem, De FITIS, jaargang 3, afl. II, december 1967 15 blz.
 • Kruisbekken in het "Nationale Park de Kennemerduinen".
 Waarnemingen van 1 april t/m 28 mei. Geen nest gevonden, maar wel o.a.:
 13 mei: 12 kruisbekken + 1 juv., en
 20 mei: 10 kruisbekken, 1 bedelend jong, gevoerd door wijfje.
 A. Kooij en P. Woortman.
 • Broedvogel-inventarisatie van het Jachtduin c.a. in het Nationale Park De Kennemerduinen, broedseizoen 1967.
 Het aantal soorten steeg van 44 in 1966 tot 46 in 1967, het aantal territoria van 187 tot 265 !
 Behalve de kruisbek (zie boven) worden kleine bonte specht, boomleeuwerik en kuifmees apart gememoreerd.
 Geinventariseerd werd 1 x per week, m.i.v. 1 april. Kooij en Woortman.
 • Overzicht van de broedvogelstand op het landgoed Ipenrode, 1967.
 194 paar vogels, verdeeld over 40 soorten (1966: 205 - 38).
 Nieuwe soorten: houtsnip, kleine bonte specht, grasmus, maar de spotvogel verdween. Geinventariseerd werd eens per 14 dagen (!).
 T.M. van Spanje en H. van der Meulen.
 • Broedvogelinventarisatie "De Wieringen" en het "Houtglop" in de Kennemerduinen. Opvallend goede zilvermeeuwstand.
 L.P. Gieske, A.P. Schrikker, J. van Stigt, C. de Groot.
 • Fenologische waarnemingen Kennemerland 1967, samengesteld door L. Gieske. Aan CJN ter beschikking gesteld voor hun landelijk onderzoek.
 • December-waarneming van een Noordse stern, op 26/12/'66, door vijf leden van VWG Haarlem, bij IJmuiden's Zuiderpier, A. Mulder.
 • Veldwaarnemingen Kennemerland no. 5.

- VWG "DE BLAUWE REIGER", te 's Hertogenbosch
Het DONSJJE, 1e jaargang nummer 8, oktober 1967 5 blz.
 • Lijst van vogelsoorten in het verleden waargenomen rond Den Bosch, opgave Hr. Cremers.
 • Het mierenbad van vogels, naar aanleiding van een verhandeling hierover door Dr. Hans Löhel in het Zwitserse weekblad "Sandorama".
 Een biologische functie van dit zich inwrijven met mierenzuur is in ieder geval: vermindering van het aantal veermijten.

(ontvangen Litteratuur, 4e blz.)

- Het DONSJE, 1e jaargang nummer 9, november 1967 13 blz.
 - . Overzicht van de in de afgelopen 5 jaren gehouden excursies en bijeenkomsten (D. Jansen, secretaris)
 - . Excursie naar de Kampinaheide, waarneming op 5/11/'67 van een groep van 80 kraanvogels, een tweede groep van ongeveer 40 exx, een derde groep van 20 exx. (F. en J. Brockbernd).
 - . Excursie naar Vlieland op 3, 4, en 5 november 1967. In totaal werden 79 soorten waargenomen (HH. Speel, Mulder, Kok en Jansen). Een vergelijkend overzicht wordt gegeven met de waarnemingen tijdens een mei-excursie, eveneens in 1967.
 - . Excursieverslagen Ospelse Peel (22/10), Haarsteegse Wielen (14/10), Biesbosch (12/11).

- Het DONSJE, 1e jaargang nummer 10, december 1967 3 blz.
 - . Excursieverslagen Kil van Hurwenen (17/12) en Kampina (26/12).
 - . Ledenlijst met adressen en telefoonnummers. In totaal 16 leden.

- Het DONSJE, 2e jaargang, nummer 1, januari 1968 2 blz.
 - . Bossche Broek - ganzenpleisterplaats.
 - . Excursieprogramma februari t/m begin april.

- Het DONSJE, 2e jaargang, nummer 2, februari 1968 4 blz.
 - . Beschrijving van "De Leemkuilen" te Udenhout/Haaren, eigendom van de Stichting "Het Noord-Brabants Landschap", K. Mulder
 - . Loevestein. Pleisterplaats voor ganzen en eenden? K. Mulder
 - . Waterwildtellingen rond Den Bosch in januari 1968, A. Kok.
 - . Haarsteegse eendenkooi, eigendom Staatsbosbeheer, gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek (o.a. ringen van eenden). In deze omgeving liggen nog 4 kooien, die echter grotendeels worden gebruikt voor het vangen van eenden voor consumptie. Hiertegenover staat het voordeel, dat iedere kooi zijn "paalrecht" heeft, d.w.z. dat binnen een straal van ca. 750 m uit het midden van de kooi de rust niet mag worden verstoord. Voorzover de eenden dus niet in de val lopen in de kooi, hebben zij een rustige pleisterplaats, waar ze niet worden bedreigd door landbouwers en jagers. K. Mulder.

- VWG KRIMPENERWAARD, Mededeling 17, oktober 1967 17 blz.

Transect-onderzoek in de Krimpenerwaard, P. Duiven.

11 transecten werden uitgezet, zo goed mogelijk over de Krimpenerwaard verspreid. In de jaren 1964 en 1965 werd elk transect zo mogelijk minstens 4 keer afgelegd binnen en zo kort mogelijke periode; proefondervinderlijk bleken hiervoor de tweede en derde week van mei het meest geschikt te zijn.

Aanvullend werd gebruik gemaakt van gegevens van andere excursie-data, en van inlichtingen van boeren, kooikers, broodvissers en andere belangstellenden.

Eén en ander resulteerde in 2 indrukwekkende broedvogeltabellen, één voor 1964, één voor 1965, beide met in totaal 60 soorten.

De - ongeveer 10 - leden van VWG Krimpenerwaard kregen medewerking van leden van NJN-afd. Gouda, alsmede van Prof. en mevr. de Vries. Uit de "Conclusies" citeren wij: Wanneer geen al te hoge eisen worden gesteld aan het exacte aantal, geeft de transect-methode bij broedvogelinventarisaties van uitgestrekte, homogene gebieden redelijk betrouwbare resultaten.

Ter verkrijging van nauwkeuriger uitkomsten dient over een langer tijdvak te worden waargenomen. Want het voor 100 % "treffen" na vijf transect-opnamen is o.i. zelfs voor bosvogels een utopie; een mening die vele anderen, die zich ook met inventarisaties bezig houden, met ons zullen zijn toegedaan."

(ontvangen Litteratuur, 5e blz.)

- VWG Noordholland's Noorderkwartier,
De PIEPER, 6e jaargang no. 10, november 1967 14 blz.
 - . De broedvogels van het Zwanenwater te Callantsoog in 1967 en vorige jaren, door D. Woets (correctie in Pieper januari 1968)
 - . De oeverzwaluwen van Wieringen, door E.J. van IJzendoorn
 - . De blauwstaart - Tarsiger Cyanurus (Pallas) - nieuw voor Nederland, door A.L. Pieters en Chr. van Orden.
 - . Op 16 oktober 1967 in de Helgoland-trap op de Korverskooi te De Koog gevangen.
 - . Vogels van de Duinen: Avifauna van het Noordhollands Duinreservaat, door W. Verkerk en andere leden van VWG Castricum. KNNV Mededeling no. 70 (f 3.- voor leden KNNV of Vogelbescherming). Wordt door van IJzendoorn warm aanbevolen.
 - . Vangst van Bladkoninkje en Morinelplevier te Castricum, 13/10/'67.
 - . Waarnemingen nr. 61, samengesteld door E.J.W. Top

- De PIEPER, 6e jaargang no. 11, december 1967 14 blz.
 - . De broedvogels van het Zwanenwater, deel 2, door D. Woets. (Gecorrigeerd in Pieper van Januari 1968).
 - . Het voorkomen van de braamsluiper in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal, door P.J. Zomerdijk.
 - . De Houtsnip als broedvogel in Noordholland's Noorderkwartier, door E.J. van IJzendoorn.
 - . Verslag Texel-excursie op 21 en 22 oktober 1967, door A. Dijkstra
 - . Waarnemingen nr. 62, samengesteld door E.J.W. Top.

- De PIEPER, 7e jaargang no. 1, januari 1968 12 blz.
 - . Commissie Onderzoek Balgzand.
 - . De Boomvalk in Noordholland's Noorderkwartier, door P. Veel. Inventarisatie 1967: minstens 12 à 14 paren.
 - . Waarnemingen vogels in de Staats-natuurreservaten op Texel in 1967, door G.J.M. Visser. Gegevens verzameld door de vogelwachters in de diverse reservaten tijdens de bewaking van de terreinen, van ongeveer medio maart tot 10 september.
 - . Een waarneming van twee bruine boszangers (Phylloscopus Fuscatus (Blyth)) op 12 oktober 1967, in "De Donkere Duinen", een complex dat dienst doet als park voor de inwoners van Den Helder en Huisduinen, met een vrij natuurlijke vegetatie. Zaten met vele andere vogels in een vogelkers, die "leefde" van de bladluizen. (H. Wijnja en Chr. van Orden)
 - . De "Avifauna" van de Elspeterweg, door A. Smit. Inventarisatie gedurende dagelijkse fietstocht van Nunspeet naar Legerplaats (5 km), 27/2 tot en met 28/4/1967; tabel met toelichting. Inventarisatie niet mogelijk bij regen en/of te veel lawaai van het verkeer.
 - . Terugmeldingen uit ons Rayon, verzameld door Chr. van Orden
 - . Verslag Zwanenwater-excursie op 10 december 1967.
 - . Oeverpiepers bij de van Ewijcksluis, H. van Apeldoorn.
 - . Rectificaties op "Broedvogels van het Zwanenwater", Pieper's nummers 10 en 11 van de 6e jaargang.
 - . Waarnemingen nr. 63, samengesteld door E.J.W. Top.

- De PIEPER, 7e jaargang no. 2, februari 1968 12 blz.
 - . De Blauwe Reiger als broedvogel benoorden het Noordzeekanaal, door P. Boer Jr.
 - . Inventarisatie-mogelijkheden en moeilijkheden, door Chr. van Orden

(ontvangen Litteratuur, 6e blz.)

(vervolg inhoud De PIEPER, februari 1968)

- . Inventarisatie-mogelijkheden en -moeilijkheden, door Chr. van Orden:
- 1. Zanginventarisatie.
Uit steekproeven blijkt, dat men met hettellen van zangterritoria soms te hoog uitkomt t.o.v. werkelijke broedgevallen (vb. in Apeldoorn gaven 121 zangposten slechts 82 werkelijke broedgevallen te zien; blijkbaar veel ongepaarde mannetjes. Dit betrof de Fluiters.
Ongekeerd resulteerden bij de Braamsluiper 128 zangposten in 121 nestvondsten, terwijl daarnaast nog 38 nesten gevonden werden waar geen vogel gezongen had.
Bij Rietzangers bleken er steeds 3 à 4 maal zoveel nesten gevonden te worden als aanwezige zangposten.
- 2. Lijn-inventarisatie. (de transectmethode van Prof. de Vries)
Proef in 1967 in de Eilandspolder, waar C. Eyerman inventariseerde aan de hand van gevonden nesten, en Chr. van Orden door middel van lijn-taxatie: de gegevens van Eyerman kwamen 5 tot 10 maal zo hoog uit.
Het is nog te vroeg om hier vérgaande conclusies uit te trekken, verder onderzoek is nodig.
- 3. Tellen van nesten.
Verreweg de meest betrouwbare methode. Bezwaar: licht een verstorend element het gevolg. In terreinen die zich daartoe lenen echter incidenteel nuttig, om de waarde van de andere manieren van inventarisatie te toetsen.
- . Turkse Tortels, door J. Tromp.
- . Enige aantallen betreffende de roofvogeltrek in herfst 1967, door R. Slings. Overzicht samengesteld uit de gegevens van de vinkenbaan van VWG Castricum.
- . Huwelijks- en territoriumtrouw bij koolmezen, door A. Smit.
- . Verslag ganzenexcursie op 4 februari 1968.
- . Laat jong van de fuut, 12/11/1967, Hargergat, door J. Glorie en C. Nieuwenhuizen.
- . Waarnemingen nr. 64, eind 1967/begin 1968, door E.J.W. Top
- KNNV Vlaardingen - Schiedam, "De KEMPHAAN"
43 bladzijden tekst alsmede een aantal overzichtskaarten.
Gegevens van Vogelwerkgroep en Plantenwerkgroep.
- . Inventarisaties van Commandeerpolder (hoofdzakelijk weidevogels), Duyfpolder (1966), Vlietlanden in de Gemeente Maasland (1966);
- . Waterwildtellingen ten behoeve van het ITBON in de Maaslandse Vlietlanden (1966) en in de Broekpolder (1966).
- . Inventarisatie Broekpolder, periode 1 sept. 1965 t/m 31 aug. '66, door J. Winter, met vele tabellen.
- . Vogelinventarisatie Beatrix Park in Schiedam, door A. van As en C. van der Tak.
- Ontvangen van het RIVON:
- . Waar Kwartels huizen, door D.M. de Vries en G. de Vries-Smeenk (RIVON), Overdruk uit De Levende Natuur 70 (1967) 4 blz.
- . Hoeveel vogelparen broeden er in Uw gemeente? Door M.F. Mörzer Bruyns (RIVON), overdruk uit Vogeljaar, 15e jrg. no. 2. 6 blz.
- . Wat moeten wij verstaan onder natuurbehoud? door Prof. Mörzer Bruijns, Bijdrage no. 7, Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming. (Overdruk uit Natuur en Landschap, 21e jrg. 1967, nr. 2. 17 blz.
- . Jaarverslag RIVON 1966 - Afd. Ornithologie 2 blz, totaal 59 blz.

Samengesteld door Mej. Mr. J.H.U. van Drooge, maart 1968.

vDr/vDr

BESTUUR KNNV VOGELWERK GROEP AMSTERDAM

P.W. Brander	Voorzitter
F. van Zutphen	2e Voorzitter
Mej. Mr. J.H.U. van Drooge	Secretaresse
Mevr. J.E. Brinkers-Beets	Penningmeesteresse
J.W. de Roever	

Correspondentie-adres: Mej. Mr. J.H.U. van Drooge
Cornelis Dopperkade 8 VI
Amsterdam - Zuid II
Telefoon: 73 03 73

Redactie en Uitgave Mededelingenblad:

J.J.M. Andriese
Mevr. J.E. Brinkers-Beets
Mej. Mr. J.H.U. van Drooge
A. Hartog
J.W. de Roever
K. Straatman
F. van Zutphen

Illustrator: F. Lobel

Betaling abonnementen: Gemeentegiro Amsterdam (13.500)
V-10.400,
t.n.v. Vogelwerkgroep KNNV Amsterdam
p/a Mevr. Brinkers, Turnerstr. 24 I,
Amsterdam - Zuid

Doorgeven van waarnemingen: (Bij voorkeur zo spoedig mogelijk
na datum van waarneming):

Uit Amsterdamse Bos: Mej. Mr. J.H.U. van Drooge,
adres: zie boven.

Groot-Amsterdam, excl. het Amsterdamse Bos
J.W. de Roever, Milletstraat 26,
Amsterdam - Zuid.
Tf. 72 62 65
weekdagen: 22 26 38

Concept-artikelen voor een volgend Mededelingenblad:

K. Straatman, Kampeerterrein "Het Amsterdamse Bos",
Bosrandweg, Post Bovenkerk,

alsmede copie aan Mej. van Drooge